

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Εν Ζακ.	Επαρχ.	Εξωτερ.
Ετησ. 5	7	8
Εξαμ. 3	4	4
Τρίμ. 1,50	2	2

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

Πᾶσα αἴτησις
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν
«ΜΟΥΣΩΝ»
(Ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου)
Ζάκυνθον

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ἀρκούντως γνωστὴ καὶ ἐπίσημον διακατέχουσα θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων, ὁ ἐκ Κεφαλληνίας διακεκριμένος σατυρικός ποιητὴς καὶ τῶν «Μουσῶν» τεκτονικὸς συνεργάτης Ἀνδρέας Λασκαράτος, κατόπιν μακρᾶς ἀσθενείας, ἐτερεύσας τὸν βίον τὴν νύκτα τῆς 23 πρὸς τὴν 24 λήξ. μηνὸς ἐν Ἀργυστολίῳ.

Γεννηθεὶς ὁ Ἀνδρέας Τυπάλδος Λασκαράτος ἐν Ληξουρίῳ τῇ 1 Μαΐου 1811 ἐκ πατρὸς Γερασίμου καὶ μητρὸς Στυλιανῆς Μάνεση ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἀργυστολίῳ διδασκάλων Βαρτολόμ. καὶ Βάμβ. παραλαβὼν δ' αὐτὸν βραδύτερον εἰς Κέρκυραν ὁ τοῦ κόμης Δελαδέτσιμωσ παρέδωκε τοῖς καθηγηταῖς Νανούτση καὶ Κάλβῳ πρὸς διδασκαλίαν. Ἐν τῷ Ἰονίῳ Πανεπιστημίῳ ἀρξάμενος τῶν νομικῶν σπουδῶν του ἀνεχώρησε κατόπιν εἰς Παρίσιους καὶ Τσokάνην, ἐν Πίζῃ δὲ λαβὼν τὸ δίπλωμα τῆς νομικῆς τῷ 1839, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γενέτειραν, ὅπου ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ οὐχὶ καὶ μετὰ τοῦ ἀπαιτουμένου ζήλου, διότι ἡ φύσις εἶχε προορίσει αὐτὸν διὰ ποιητὴν. Ἐπισκεφθεὶς τὴν Κρήτην καὶ ἄλλα τῆς Ἑλλάδος μέρη πρὸς συλλογὴν ποιημάτων καὶ μελέτην τῆς δημοτικῆς γλώσσης καὶ πολλὰ τοιαῦτα συλλέξας ἐπέστρεψεν εἰς Κεφαλληνίαν ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις ὅτι «Οἱ Ἕλληνες εἶνε ἐμὰς γραμματικῶς συλλόγου, αἵτινες καὶ δὲ μίαν ἄλλην ἐπιστήμην προτιμῶσι ἢ τὴν γραμματικὴν, ἀλλ' ὅχι τῆς γλώσσης τῶν, τὴν ὁποίαν παραμελοῦσι καὶ περιφρονεῖσι, ἀλλὰ τῆς ἀρχαίας» καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσι νὰ τὴν ἐμὴλωσι καὶ γρά-

ψωσι, ἐπλατσαν μίαν τεχνικὴν γλῶσσαν, ὅπου δὲν εἶνε μήτε ἀρχαία, μήτε νέα. Ὁ λαὸς δὲν τὴν ἐννοεῖ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ καρδία δὲν αἰσθάνεται, ἀλλ' ἔχει κατ' αὐτοὺς τὸ πλεονέκτημα ὅτι ἔχει θεμέλιον ἐπὶ τὴν περιπόθητον γραμματικὴν τῶν.»

Ἡ εὐστοχία τοῦ Λασκαράτου εἰς τὴν στιχουργίαν καὶ σατυροποιίαν παιδιόθεν διεκρίθη. Μελετήσας τὴν κοινωνίαν καὶ πολέμιος τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν ἀναδειχθεὶς, ἔγραψεν ἐν γλώσσῃ δημώδει Κεφαλληνιακῇ πλείστα ὅσα ποιήματα, ἰδίως σατυρικά, ἐμπλῆα πικρίας καὶ χλεύης, καὶ ἐκκυτηρίασεν ἐν πεζῷ λόγῳ χαρακτηρὰς ἀνθρώπων ἰδιοτροπῶν καὶ ἐλαττωματικῶν, ἀνθ' ὧν ἐξήγειρε τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν καὶ προὐκάλεσε κατ' αὐτοῦ ἀφορισμὸν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξορίαν, καὶ φυλακὴν. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν ἄρθρων τοῦ τινος ἐν ἰταλικαῖς καὶ ἑλληνικαῖς ἐφημερίαις, ἐδημοσίευσεν «Τὰ μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς» δι' ὧν ἐχλεύασεν δηκτικῶς τὸ πάτριον θρήσκευμα, ἀφωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ ὡς ἄθεος θεωρηθεὶς ἐλιθεβολήθη. Τὰ ἀλλόκοτα τοῦ ἔργου τούτου ἀνεκτεύσας οἱ Θ. Καρούσος καὶ Π. Χιώτης. Ἀφικόμενος ἐν Ζακύνθῳ καὶ ἀφορισθεὶς καὶ ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως ἀνεχώρησε καὶ ἐζήτησε ἄσυλον εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἐπιστρέψας εἴτα εἰς Ζάκυνθον καὶ ἀσπασάμενος τὴν μερίδα τῶν μεταρρυθμιστῶν ἤρξατο ὑβρίζων διὰ τοῦ «Λύχνου» τοὺς ῥιζοσπάστας καὶ κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἐξυβρίσει κατὰ ἐγκρίτου Ζακυνθίου κατεδικάσθη εἰς τετράμηνον φυλάκισιν. Αἱ καταδρομαὶ αὗται ἔδωκαν αὐτῷ ὕλην καὶ ἔγραψε δύο καυστικὰ ἔργα, «*Le mie sofferenze ecc*» τῷ 1860 καὶ «*Η καταδρομὴ μου ἐξαιτίας τοῦ Λύχνου*» τῷ 1862. Ἐν ἔτει 1867 ἐδημοσίευσεν τὸ ἔργον «*Ἀπομνηστικὸν εἰς τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Κλήρου τῆς Κεφαλονιάς τοῦ 1836*» πλη-
ρες εὐφυίας καὶ χάρους, τοῦ ἔτους κατεδικάσθη εἰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΛΣ 3 4146.0067

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

καστικῶς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἠθωώθη τῷ 1869, ὅτε καὶ ἔγραψε νέον ἔργον «Ἡ δίκη μου μετὰ τὴν Σύνοδο» ὁριμύτατα ἀντεπεξελθὼν κατὰ τῶν ἀντιπάλων του. Ἐν ἔτος πρότερον τῷ 1868, ἐδημοσίευσεν τὴν «Εὐρωπαϊκὴν Δημοσιογραφίαν» ἐν ἣ αὐτὸς καὶ κατὰ αὐτοῦ δημοσιευθεῖσαι κρίσεις διαφόρων ξένων καὶ ἐλλήνων λογίων. Τῷ 1873—1876 τὸ ἔργον «Ἡ κοινωνικὴ μας κατάστασις» καὶ τῷ 1886 τοὺς 126 χαρακτῆράς του ὑπὸ τίτλον «Ἰδοὺ ὁ Ἄνθρωπος» τὰ μέγιστα ἐπαινέθεν. Τῷ 1872 ἐξέδωκε πολῦτιμον συλλογὴν ὑπὸ τίτλον «Στοιχογραφήματα διάφορα» ἐν οἷς διακρίνονται τὰ ποιήματα «Ὁ Πνίχτης», «τὸ Ληξούρι» κατὰ τῷ *Sechia rapita* τοῦ Τασσόνη, ὅπερ κρίνεται ὡς ἀριστοῦργημα ἐλληνικῆς εὐφυΐας, ἡ «Βάρκα κανονιέρα» κλπ. Ἐγραψε δὲ διάφορα ἄλλα ἄρθρα καὶ ποιήματα, μετὰ τῆς διακρινούσης τὸν ποιητὴν εὐφυΐας καὶ εἰρωνείας, δημοσιευθέντα ἐν περιοδικαῖς, ἐφημερίσιν καὶ φυλλαδίοις, καὶ κατέλιπε πολλὰ ἀνέκδοτα ἔργα.

Ὁ Λασκαράτος ἐνυμφεῦθη τὴν Πηνελόπην Δημ. Κοριαλένια καὶ τῆς Κυβετοῦ ἐκ Ζακύνθου, ἣν ἠγάπησε πολὺ καὶ ἐξύμνησε καὶ ἐξ ἧς ἀπέκτησεν ὀκτὼ θυγατέρας καὶ δυο υἱούς, διεκρίθη δὲ καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ὡς τύπος οἰκογενειάρχου.

Ὁ κατ' αὐτοῦ ἀφορεσμός ἤρθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῇ 19 Ἰανουαρίου 1900, τῇ ἐργεῖα καὶ συστάσει τοῦ τότε Ἱεράρχου Κεφαλληνίας Γ. Δόριζα.

Καθῆκον αὐτῆς ἤθελε παραλείπει ἡ Διεύθυνσις τῶν «Μουσῶν» ὧν ὁ μεταστάς ἐτύγχανε ἐκλεκτὸς συνεργάτης, ἂν μὴ ἐχάρασσε τὰς ὀλίγας ταύτας βιογραφικὰς σημειώσεις, κατὰ τὸν θάνατον τοῦ φιλοσόφου καὶ κοινωνιολόγου σατυρικοῦ ποιητοῦ Ἀνδρέου Λασκαράτου, οὗ τὴν μνήμην εὐχεται ἀγήρω καὶ αἰώνιαν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΤΑ

ΚΑΝΟΝΙΑ ΤΟΥ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Γ.

Ἡ Ἐπτάνησος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ ΙΗ.' αἰῶνος καὶ τὰ πρῶτα τοῦ ΙΘ.' διετέλει, ὡς γνωστὸν, εἰς συνεχῆ σχεδὸν ἀνωμαλωτάτην κατάστασιν. Αἱ δυναστεῖαι καὶ οἱ πολιτικοὶ κανονισμοὶ διεδέχοντο ἀλλήλα εἰς βραχεὰ χρονικὰ διαστήματα ἀπαύγασμα τῆς γενικῆς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως, τῆς πολυταράχου καὶ αἱματώδους ἐκείνης. Ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Ἑνετικῆς κυριαρχίας ἀθλιότητος ἐν τῇ διοικήσει, συνεπίστας τῆς παρακμαζούσης τότε ὁσημέραι δημοκρατίας ἐκείνης, μεταπεσοῦσα εἰς τὴν ἄκρατον φιλελευθερίαν τῶν Γάλλων, ἀποτόμως εἰσαγαγόντων νέας θέρμικας, ὅπως

ξένα τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἱστορίας, τῶν παραδόσεων, τοῦ θρησκευτικοῦ δόγματος καὶ τῶν ἐθίμων τοῦ ἰονίου λαοῦ, καὶ ὑποθαλψάντων μάλιστα τὰς κατὰ τῶν προνομιοῦχων τάξεων ἀντιπαθείας καὶ ἐκδικητικὰς ροπὰς τοῦ κατωτέρου λαοῦ, ἦτο πολὺ φυσικὸν νὰ διέλθῃ χρόνους πονηρούς. Ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν γάλλων κατοχῆς ριφθεὶς ὁ σπόρος τῆς διχονοίας ἠνδρώθη καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν ἐκώπασεν ὁ σάλος τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν. Τὰ μίσση καὶ τὰ πάθη ἐκορυφώθησαν κυρίως ἐν Κεφαλληνίᾳ. Αἱ στάσεις καὶ αἱ ἀνταρσίαι διεδέχοντο ἀλλήλας. Οἱ ἀριστοκρατικοὶ οἴκοι ἦσαν καὶ πρὸς τὸν λαόν καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν. Κακὴ τῆς ὑπὸ τῶν νέων κατακτητῶν καθιερωθείσης ἰσότητος ἐκτίμησις παρὰ πολλοῖς, ἤγειρε πόθους ληλασιῶν καὶ κακούργημάτων παντοίων. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν μετέπειτα χρόνων, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν Ἀργοστολιωτῶν καὶ Ληξουριωτῶν ἀντιπάθειαι καὶ ἐχθρότητες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἔσχον τὴν ἀρχὴν τῶν. Οὕτως ὁ ἐθνουςιασμός καὶ αἱ ἔορται διὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ ἐνετικοῦ καθεστώτος, δὲν ἐβράδυνον νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἀντιπάθειαν καὶ δυσμένειαν σχεδὸν γενικὴν κατὰ τῶν Γάλλων, οἵτινες ἀληθῶς ἐν πολλοῖς ἔπαισαν καὶ ἀσυνεπεῖς ἐφάνησαν πρὸς πολλὰς τῶν ἐπαγγελιῶν αὐτῶν. Τὸ οἰκτρὸν τῆς γαλλικῆς στρατιᾶς πάθημα μετὰ τὴν ρωσσοτουρκικὴν κατοχὴν, φυγούσης εἰς Ἀσσὸν, εἰ καὶ ἀποτελεῖ ὥντως στίγμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου, οὐχ ἦττον εἶνε τραγὴ ἀπόδειξις τοῦ μίσους τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Γάλλων, εἰς οὓς ἀπεδίδετο πᾶν κακόν, τὸ μὲν καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων ἔνεκα, τὸ δὲ καὶ ἐξ ὑποθάψεως ἀντιγαλλικῶν αἰσθημάτων, πρωτίστως δὲ ἐκ τῆς πρὸς τὴν ὁμόδοξον Ρωσσίαν τροπῆς τῶν πόθων τοῦ λαοῦ. Κατὰ τὴν δευτέραν δὲ τῶν Γάλλων κατοχὴν (ε) εἰ καὶ προσηνέχθησαν οὗτοι συνετώτερον καὶ ἡμιώτερον, πολλὰ τὰ καλὰ ἐργασθέντες, οὐχ ἦττον ἡ γενικὴ τῇ Εὐρώπῃς κατάστασις ἐπιδρῶσα καὶ ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ ἰονίου λαοῦ, ἔδιδεν ἀρετηρίαν εἰς ἀνωμαλίαν καὶ ταραχὰς παντοίας διὰ τε τὰ γενικὰ καὶ τὰ μερικὰ τῆς διοικήσεως. Ὁ ἀποκλεισμός μάλιστα τῶν πλοίων τῶν κεφαλληνίων ἐντὸς τοῦ λιμένος Ἀργοστολίου ὑπὸ τοῦ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος συμμαχικοῦ στόλου καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἀγγλῶν καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα στάσις τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ γενικὴ ἐν τῇ νήσῳ πένις καὶ ἀπελπισία (ς) ἡ-

(ε) Ἡ μὲν πρώτη Γαλλικὴ κατοχὴ τῆς Κεφαλληνίας διήρκεσε μέχρις ὁρίου 1798 ὅτε κατελήφθη αὕτη ὑπὸ τῶν Ρωσσοτούρκων, διὰ τῆς συνθήκης δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως 21 Μαρτίου 1800 ἀπετέλεσεν ἰδίαν πολιτείαν (republica settinsulare) ἡ Ἐπτάνησος, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν μὲν τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ τῇ ἐγγυήσει τῆς Ρωσσίας, κατὰ δὲ τὴν ἐν Τιλσίτ συνθήκῃν ἀπεδόθη τὸ δεύτερον τοῖς Γάλλοις τῇ 26,8 Ἰουλίου 1807.

(ς) Ἡ ἐποχὴ τῆς πείνας, ὡς ἀκόμη λέγεται ἤτο δὲ τόση ἡ οἰτοδεία ἐν Κεφαλληνίᾳ, ὥστε παρέστη ἀνάγκη νὰ διορθωθῶσιν ἐπιτροπαὶ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἐπιβολὴν καταναγκαστικοῦ δανείου ἵνα διὰ τοῦτου ἀγορασθῇ σῖτος. (Μαυρογιάννη ἱστορία ἰονίων νήσων τομ. II σελ. 220.)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΠΙΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΝ ΕΙΣΤΡΑΦΕΙΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΝ ΕΙΣΤΡΑΦΕΙΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΝ ΕΙΣΤΡΑΦΕΙΝ

γειραν θερμόν τῶν κατοίκων πόθον νὰ ζητήσωσι νέους κυρίους, τῶν Γάλλων θεωρηθέντων αἰτίων τῆς κακοδαμνίας τοῦ τόπου. Τὴν δυσμένειαν τοῦ ἐπτανησιακοῦ λαοῦ ἐκμεταλλευομένη πρωτίστως ἡ Ἀγγλίς διὰ μυστικῶν αὐτῆς πρῆκτόρων, ἐνίσχυεν ὁσημέραι τὸ ἀντιγαλλικὸν ρεῦμα, ἐκαρπάζοντι δὲ εὐκαιρίαν νὰ καταλάβῃ τὰς νήσους. Ἐν Μελίτῃ τότε ἐγένετο τὸ πρῶτον ὑπὲρ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς διάβημα δι' ὑπομνήματος τινῶν ἐπτανησίων πλοιαρχῶν πρὸς τὸν ἄγγλον στόλαρχον τῆς ἐν Μεσογείῳ μοίρας Στούαρτ. Ἐν γνῶσει ὄντες οἱ ἄγγλοι τῆς ἐν ταῖς νήσοις καταστάσεως καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῶν τροπῆς τοῦ δημοσίου φρονήματος δὲ ἐβράδυναν νὰ δράμωσιν ἐλευθερωταὶ τῶν καταδυναστευομένων καὶ τεταλαιπωρημένων καὶ δὴ ὁ παρὰ τὸ Ἴόνιον πέλαγος μετὰ τριῶν πλοίων εὐρισκόμενος στρατηγὸς Ὁσβαλδ, μετὰ τὴν πρᾶξιν τῆς Ζακύνθου, εἰσήρχετο τὸν κόλπον τῆς Κεφαλληνίας, ἄγγελος εἰρήνης, τάξεως καὶ ἐλευθερίας κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ ρῆμα τῆς πρὸς τοὺς Ζακυνθίους προκηρύξεως αὐτοῦ, ὑπέκρινεν εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν βούλῃσιν λαοῦ τυραννουμένου, πρὸς προαγωγὴν τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, κυριωτάτων πόρων τῶν δύο κυρίως νήσων Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου καὶ πρὸς ἀνθρώπων τῶν θεσμῶν ἀληθοῦς ἐλευθερίας, ἧς ἀπεχωρίσθησαν κατ' οὐσίαν ἐπὶ τε τῶν Ρώσων καὶ Γάλλων.

Δ.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κεφαλληνίας ἀνυπομόνως ἀνέμενον τὰ ἀγγλικά πλοῖα· αἱ εἰς τὰς πόλεις ὁμῶς καὶ τὰ παράκτια ὀχυρώματα μικραὶ ἄλλως γαλλικαὶ φρουραὶ δὲν ἐγίνωσκον μὲν τὴν ἡμέραν, οὐδὲ ὁδηγίαν ἔλαβον περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐνόμισαν καλὸν ἀμαχητεὶ νὰ παραδοθῶσι. Καὶ δὴ τὸ σύνθημα τῆς ἀντιστάσεως ἔδωκεν ἡ μικρὰ τοῦ Ληξοῦριου φρουρὰ ἀπὸ τῆς παρὰ τοὺς Ἀγίους Ἀποστόλους κανονιστοικίας, διὰ βολῆς τηλεβόλου. Ὁ Carlo ἢ ὁ Luzzo, κατὰ τὴν πρᾶξιν, σπουδαίαν ἐπὶ νῆγκον βλάβην εἰς τὸν πρῶτον τῆς ναυαρχίδος ἱστόν. Ἀλλ' ὁ Ὁσβάλδος βαρέως φέρων τὸ τοιοῦτο ἥνοιξε πᾶντα τὰς κανονιστοικίας τῶν πλοίων πρὸς βομβαρδισμόν. Οἱ πολῖται τεταραγμένοι καὶ ἀπέλπιδες περιέμενον τὴν καταστροφὴν καὶ τὰ ὄνειρά τῶν ματαιούμενα, ἀλλ' εὐφυῆς καὶ θορραλέος πλοίαρχος ὁ Κρασῆς Ἀντίππας σπεύσας ὕψωσεν εἰς τὸν ἐξώστην τῆς εἰς Δεμπονεράτα καὶ πρὸ τῆς παρὰ τῆς οἰκίας τοῦ λευκῆς σημαίας. Τοῦτο ἀνεχαίτισε τοῦ Ὁσβάλδου τὴν μῆνιν, ἐξεληθὼς δὲ τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ κατόπιν καὶ ἐνθουσιωδῶς δεκτοῦ γενομένου, ἡ μικρὰ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων φρουρὰ, καθὼς καὶ ἡ ἐν Ἀργοστολίῳ ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Πιέρρην ἐσυνθηκολόγησαν τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1809 παραδώσασαι τὰς πόλεις καὶ τὴν νῆσον ὅλην. Ἐκτοτε τὰ τηλεβόλα, ὡς εἶπομεν, ἐλησμονήθησαν, ἕως οὗ ἀνέτειλαν νέαι ἡμέραι ἀναβιώσεως καὶ ἀνακινήσεως τῶν κατορθωμάτων τῶν.

Ε.

Κατὰ τὸ 1864 κατὰ τὴν 21 Μαΐου ὁ Ἐπτανησιακὸς λαὸς μετὰ μακροχρόνιον πολυκύμαντον καὶ περιπετειώδη δουρικὸν βίον, ἤνοιτο μετὰ τῆς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ μῆνας πρότερον εἰς τὸ Ληξοῦριον, τὸ διακρινόμε-

νον διὰ τὸ φιλοθεῖμον, τὸ ζωηρόν, τὸ εὖχαρι τῶν κατοίκων του, ἦσαν διαρκεῖς αἱ ἐορταί. Ἀκράτητος ἦτο ὁ λαὸς εἰς τὰς διαδηλώσεις του, ὁ δὲ ἐνθουσιασμός του ἦτο ἀνάλογος τῆς ἐνέργειας καὶ δι' αἵματος, μελάνης, λόγων καὶ δράσεως ἐν τῷ ριζοσπαστικῷ ἀγῶνι συμμετοχῆς του. Τὸ χρυσοῦς γράμμασι ψήφισμα τῆς ἐνώσεως φερόμενον ἐν πλαίσιον ἀνθοστεφεῖ ἐν μέσῳ λαοῦ χορεύοντος καὶ ἄδοντος. ἦτο ἀντικείμενον αὐτόχρημα λατρείας (ζ). Χωρικοὶ καὶ πολῖται ἡμιλλῶντο, τίνες θερμότερον νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ πληρώσει τῶν ἐθνικῶν πόθων. Αἱ λιτανεῖαι διεδέχοντο ἀλλήλας. Φωταψίκι, συναυλίαι, ἀγῶνες, πυροβολισμοί, ἄνθη, κωδωνοκρουσῖαι ἦσαν ἐκάστης ἡμέρας ἡ ἐπασχόλησις. Μνημόσυνον μεγαλοπρεπὲς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀγίου Νικολάου τῶν Μηνιατῶν ἐτελεῖτο ἐπὶ τῇ ἀγλαῇ μνήμῃ τοῦ μεγάλου ἱεροκλήρικος καὶ σοφοῦ ἱεράρχου Ἡλίου Μηνιάτου, τοῦ δι' ἐνθουσιωδῶν καὶ ὑψηλῶν λόγων ἐπικαλεσαμένου ποτέ, ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὴν ἀρωγὴν τοῦ Ὑψίστου ὑπὲρ τῆς ἀποσείσεως τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ, σεβάσμιοι δὲ γέροντες (η) ἐκράτουν σημαίας ἐν τῷ ναῷ ἐξάλλοι καὶ δακρύοντες ὑπὸ χαρᾶς. Παντοῦ ἀγαλλίασις, γενικὴ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος ἐνθουσιασμός, ἔγερσις ἐθνικωτέρων πόθων καὶ ὀνείρων, ἀλλ' ἔλειπε καὶ, ἵνα δώσῃ τρανωτέραν καὶ ἐπιβλητικωτέραν τῶν θεαμάτων ἰδέαν, ἔλειπον τηλεβόλα νὰ κροτήσωσι καὶ ἀγγείλωσι μακρὰν τοῦ λαοῦ τὴν πανήγυριν. Οἱ πλοίαρχοι ἐκόμεζον ἐκ τῶν πλοίων των μικρὰ τοιαῦτα, καὶ ἐξεθάπτοντο πρὸ τῆς οἰκίας Ἀντίππας ἐπίσης μικρά, ἀλλ' ὁ λαὸς ἐπόθει μέγαρα τηλεβόλα, μεγάλους κρότους, ὅσον μέγαν ἢ ἐορτὴν ἢ ἡγένη. Τότε γηραιὸς τις ναύτης ἀπὸ τῆς κυρίως ναυτικῆς συνοικίας τῶν Δεμπονεράτων, δακρύων ἐκ χαρᾶς ἀνεκρίνωσεν ὅτι, ὡς ἐνθυμεῖται, παρὰ τοὺς Ἀγίους Ἀποστόλους ὑπάρχουσι βεβαίως κεικωμένα τὰ ἐνετικὰ τηλεβόλα. Καὶ ἂν ἔπος ἂν ἔργον. Ἡμὴν τότε νεανίσκος καὶ ἡκολούθησα τὴν ἐνθουν ἐκείνην συρροὴν ἐν ἄσπεσι καὶ δακρυφορέῃ βαδίζουσιν πρὸς τὴν ὑποδειχθεῖσαν θέσιν. Προεπορεύετο ὁ τόσον δρᾶσας καὶ τόσον φιλόπατρις ἀποθανὼν συμπολίτης ἡμῶν Ἀθανάσιος Πετρίτσας κρατῶν μεγάλην ἐκ μετάξης σημαίαν (θ), εἶπετο δὲ ἡ φιλαρμονική. Ἐργάζεται

(ζ) Τὸ πλαίσιον ἔφερον μὲ ἑλληνικὰ φορέματα ἐνδεδυμένοι οἱ τότε παῖδες Ἀναστάσιος Τσιτσέλης καὶ Ἰωάννης Λούζης.

(η) Ὁ τάφος τοῦ κλεινοῦ συμπολίτου ἡμῶν σώζεται ἐν τῷ ρηθέντι ναῷ καὶ εἰς τὴν δορεῖαν αὐτοῦ θύραν, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς θεολόγου καὶ καθηγητοῦ, εἴτα δὲ μητροπολίτου Σταυρουπόλεως Κωνσταντίνου τοῦ Τυπάλδου Ἰακωβάτου, ποιηθεῖσα ὥραϊα ἐπιγραφή ἀπλεείβη, ἐγγράφη δὲ μόνον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔτος 1714 ὅτε ἀπέθανεν.

(θ) Ἐνθυμοῦμαι τοὺς ἥδη πρὸ πολλοῦ ἀποθανόντας, Γιαννάκον Πολυκαλάν, Εὐαγγελικὸν Κουλουμπιῶν, Νικόλαον Κατσαῖτην, Ἀνδρ. Κατσαῖτην, Γερ. Τσιτσέλην, Θεόδ. Λαδράγκαν, Σπυρίδ. Ἀλφονσάτον, ὧν οἱ πλείστοι ἐπιστήμονες, κραινοῦντας τὰς διαφόρων φίλων ἐθνῶν σημαίας, καὶ τὸν ποιητικώτατον λόγον τοῦ φιλοπατρίδος τότε νέου κ. Π. Σπυρίδου, δι' ὃν ἡμεῖς ἡμεῖς

προθύμως ἔδραμον νὰ ἀνασκάψωσι τὸν χῶρον, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐν ἀλλαλαγμῇ καὶ φρενητιῶδει ἐκδηλώσει ἐνθουσιασμοῦ, δεδεμένα δι' ἀλύσεων ἐσύροντο τὰ δύο ὀγκώδη τηλεβόλα, μετενεχθέντα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Γεωργίου, ἀνατολικῶς τοῦ δημοτικοῦ μεγάρου. Καὶ μετ' ὀλίγον τὰ τηλεβόλα ἐκεῖνα τὰ ἐπὶ τόσα ἔτη σιγήσαντα καὶ κοιμηθέντα, ἔβαλον πῦρ καὶ κρότον μέγαν. Οἱ εὐφράνταστοι Ληξουριῶται, οἱ τόσον θερμῶς ἀγαπῶντες τὸν τόπον τῶν, ἐθεώρησαν καὶ τὰ τηλεβόλα καὶ δὴ τὸν Carlo ὡς ἐξαιρετικὸν εὐτύχημα καὶ ὑπεροχὴν τῆς πόλεως τῶν, δὲν ἐλησμόνησαν δὲ τὰς παλαιὰς κατὰ τῶν Ἀργοστολιωτῶν ἀντιπαθείας. Οἱ κρότοι τοῦ τηλεβόλου ἔθρασσαν, ὡς ἐλέγετο, ὑελοπίνυχας τινὰς εἰς Ἀργοστόλιον καὶ ἰδοὺ ἔτοιμον δίστιχον μετ' ἐνθουσιασμοῦ τότε ψαλλόμενον:

«Ὅταν βροντήσῃ ὁ κῆρυξ εἰς τὸ Ληξοῦρι
»τότες ἐκεῖνοι ἐκεῖν' ὀπισθ' αὖ τρυπνούν σὰν κουτσουρι.»

Καὶ ὅταν ὑψώθῃ ἡ κυκνόλευκος τῇ 21 Μαΐου 1864 καὶ ἀνέχωρησιν τῆς νήσου οἱ ἄγγλοι, πρῶτα ἐχαιρέτισαν τὰ τηλεβόλα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια καὶ ἄλλοτε ἔβαλον κατ' αὐτῶν σφαίρας ἐχθρικές, καὶ ἔκτοτε εἰς πᾶσαν τοῦ τόπου μεγάλῃν ἐορτὴν κροτοῦσι συμπληγυρίζοντα(1).

Ἡλίας Α. Τσιτσέλης.

Κερκύρα. Οἱ πλείστοι τότε εἶχον τὴν σημαίαν τῶν, ἣν ἐπὶ πολὺν χρόνον εἶχον ὑψωμένην εἰς τοὺς ἐξώστας τῶν.

(1) Δὲν ἐνθυμοῦμαι πότε τὰ τηλεβόλα μετεκομίσθησαν εἰς τὸν μεσημβρινὸν βραχίονα, ἐνθα καλὸν θὰ ἦτο νὰ τοποθετηθῶσι καταλλύως καὶ τηρῶνται καθαρὰ, ὡς μικρὰ τοῦ τόπου ἱστορικὰ μνημεῖα.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Μονάχος μου τρέχω σὲ τούτῃ τὴν πλάσι
Κρατώντας μία λύρα καὶ ρίχνω φωτιά·
Ὁ νοῦς μου γυρεύει νέους κόσμους νὰ πλάσῃ,
Κ' ἐγὼ νὰ λατρεύω μία μόνη καρδιά.

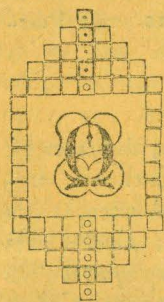
«Ὁ κόσμος γυρεύει πληγὴ νὰ μ' ἀνοίξῃ
Στὸ δύστυχο στήθος ποῦ πάλαι θερμὰ·
Μίαν ἀνιστῇ πάλῃ κ' ἐγὼ ἔχω κηρύξει
Εἰς τ' ἀπληχρὰ τοῦτα τῆς γῆς καὶ θορύβου.»

Περίφανος μόνος πετιοῦμαι στὴν πάλῃ
Κι' ὁ κόσμος στὰ στήθη μ' ἀνοίγει πληγὴ,
Μὰ νάσου σὰ λίγας σηκώνομαι πάλι
Ζητώντας νὰ κίψω τὴν ἀτιμὴ γῆ.

Ἄλλ' ὅταν μιὰ μέρα τὸ δύστυχο σῶμα
Στοῦ τάφου θὰ γύρῃ τὴ μαύρῃ ἀγκαλιά,
Γεμάτος λαχτὰρα θ' ἀνάψω στὸ χῶμα
Τὴ φλόγα ποῦ κλειοῦτα στὰ στήθη βαθειά.

ΑΝΔΡ. Δ. ΒΙΑΓΚΙΝΗΣ.

Η ΥΠΟΚΛΗΣΙΣ

ΡΑΙΑΝ τινὰ ἡμέραν φθινοπώρου, ὅλοι οἱ κῶδωνες τοῦ πύργου τοῦ ἀρχοντος Ἀγγελράνδου, αὐθέντου τοῦ Ὁγκριζόλ, ἐδοιοῦντο.

Ἀπὸ τῆς αὐγῆς, αἱ κινηταὶ γέφυραι κατεβιβάσθησαν, ὅπως δυνηθῶσι νὰ εἰσελθῶσι δι' αὐτῆς οἱ ἀπειράριθμοι τροβαδοῦροι, οἵτινες εἶχον κληθῇ διὰ τὰς ἐορτάς, αἵτινες ἐδίδοντο ἐπὶ τῇ ἀνταλλαγῇ δακτυλίων μεταξὺ τῆς δεσποινίδος Γιολάνδας Ὁγκριζόλ καὶ τοῦ Δουκὸς Καστέλ-Φοντενουά, μεγάλου ἱππότη, διπλοῦ καὶ γενναίου μονομάχου.

×

Ὑπὸ τὸν νάρθηκα τῆς εἰσόδου ἵσταντο ἀκόλουθοι καὶ θεράποντες· εἰκνίητοι οἱ πρῶτοι, εὐθυτενεῖς οἱ δεῦτεροι. Καὶ εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν, κοσμουμένην διὰ τῶν εἰκόνων τῶν προγόνων, ὧν ἕκαστον ὄνομα ἠκολοθεῖτο ἀπὸ τὸ ὑπερήφανον ρητὸν, ὅπερ οὐδέποτε διεφύεσθαι, διότι οὐδεὶς τῶν ἀνδρείων ἐκείνων ἀπέθανεν ἄλλως ἢ φονευθεὶς ἐν πολέμῳ, παρίσταντο οἱ οἰκοδεσπόται, περικυκλωμένοι ὑπὸ πολλῶν προσκεκλημένων, πάντων ἐξόχων μεγιστάνων, καὶ γειτόνων φεουδαρχῶν.

Μεταξὺ τῶν πρώτων γραμμῶν εἶχον λάβει θέσιν, ἐπὶ τῶν ἐπισήμων ἐδρῶν, μετὰ τὰς πολυτελεῖς ἐνδυμασίας τῶν αἱ δύο θυγατέρες τῶν πυργοδεσποτῶν :

Γιολάνδα ἡ πρωτότοκος, ἄνθος καλλονῆς καὶ μέλλουσα μνηστὴ, ἐφαίνετο, ὡς συνήθως, ἀγέρωχος καὶ ὑπερήφανος.

Ἄλλ' ἡ δευτέρη, Βεργαίνδα, ἀπλουστάτη, εἶχεν ἄλλα θελήματα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΠΙΤΑΓΗΤΟΙ

ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ

[Συνέχεια.]

Αἰφνης, οἱ κήρυκες ἀνήγγειλαν, δὲ ἡχηρῶν σαλπισμάτων, τὴν ἀφίξιν τοῦ νεαροῦ δούκως, καὶ ἡ Γιολάνδα, πλήρης συγκινήσεως, εἰς τὸ ἀκουσμα ἠοθάνθη ἐαυτὴν κλονουμένην.

Οὗτος ἐνεφανίσθη, ὥρατος ὡς βασιλεὺς, μὲ τὸν μύστατα ἐστριγμένον καὶ ἀνωρθωμένον, τὸ φόρεμα κατάφορτον ἐκ χρυσοῦ καὶ τοὺς μακροὺς πτερινιστήρας κροτοῦντας ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

Μὲ τὸν πῖλον εἰς τὴν χεῖρα ἀμέσως ὁ ὥρατος δοῦξ ἐχαιρέτισε τὰς κυρίας. Ὑστερον, ἦλθεν ἡ σειρά τῶν δεσποινίδων, καὶ ἡ υπερήφανος Γιολάνδα, κατὰ τὴν συνήθειαν, λίαν βραδέως ἐκλίνε διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν υπόκλισιν τῆς...

Οἱμοὶ! ὁ σκοπὸς, ὃν τόσον ἐπεθύμει ἡ νεαρὰ κόρη, διὰ μίαν ἐλαχίστην λεπτομέρειαν, δὲν ἐπετεύχθη!

Ὁ ἐκ χάλυβος σινηδόσευός τῆς, τὸν ὁποῖον εἶχε πάρα πολὺ σφίγγει, τὴν ἐκράτησεν ἀκαμπτον καὶ ἀνεπιτήδειον καὶ παρὰ τὰς προσπαθίας τῆς, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποδώσῃ πρὸς τὸν ἱππότην τὴν υπόκλισιν...

X

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐλυπήθη πολὺ, καὶ ὡς ποιητικὸς ζιτῶν τὴν ὁμοιοκαταληξίαν του, ἐμείνεν ἐνδὲς δῆματά τινα μακρὲν, σκεπτικὸς καὶ ψυχρὸς!

Ἀλλ' ἡ νεαρὰ Βερτράνδην, νομίσασα, ὅτι τὴν ἐλπομένην, ἐπροχώρησεν εὐθὺ πρὸς τὸν ἱππότην. Καί, χωρὶς τέντωμα, ἀλλ' εὐλύγιστος καὶ χορίζουσα ἀφ' οὗ δὲν ἔφερε χαλύβδινον θώρακά, ἔκαμε μετ' εὐκολίας τὴν βαθυτέραν υπόκλισιν.

Τότε ὁ ἱππότης καταγοντευθεὶς, κατακτιθεὶς καὶ συνελθὼν, ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν εἰς τὴν Βερτράνδην, εἶτα, πληγὴς σπουδαίως ὑπ' ἔρωτος, παρεύθε, ἀνέκραξε:

— Δὲν λογαριάζω τὴν καλλονὴν τῆς πρωτοτόκου, ἰδοὺ ἡ Κυρία μου!

X

Λέγεται, ὅτι ἡ ὥραία Γιολάνδα ἐλυπήθη τὸσον πολὺ, ὥστε ἔμεινε κόρη καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Ματθίλδης τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ὁ ἱερεὺς τοῦ Πύργου ἦνωσε τὴν Βερτράνδην πρὸς τὸν δούκα.

X

Τῆς μικρᾶς ταύτης διηγήσεως διακρίνετε τὸ ἠθικὸν συμπέρασμα, κομψαὶ νεάνιδες, αἵτινες ἐνδύεσθε πλουσίως;

Μόνον μίαν λέξιν θὰ προσθέσω, ἥτις θὰ σᾶς κάμῃ νὰ τὸ ἐννοήσετε καλλίτερον:

Μὴ κάμειτε ποτὲ, ὡς ἡ πρωτότοκος. Μιμηθεὶς τὴν δευτέραν. Ἀποφεύγετε τοὺς ἐπιτηδευμένους τρόπους. Πρὸ πάντων, προσέχετε τὸν σινηδόσευον.

Ἄν ἡ Γιολάνδα ἦτο ὀλιγώτερον σφιγμένη, ὁ ἱππότης θὰ τὴν ἐνιψέφετο.

Caroline Cassan

Ὁ Βόττας συγγράφων μετὰ ὀλίγας μελέτας ἐπιτοπίους εἶχε βοηθὸν καὶ σύμβουλον τὸν Κερκυραῖον Ἰωάννην Βαπτιστὴν Καλογεράν.

Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Βόττα, κατὰ τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν τοῦ Μόρδου, εἶνε ἔαγον λαμπρὸν ἀλλ' ἐλαλίπερ. Ὁ Βόττας καὶ ἄλλα περὶ τῶν νήσων μας ἀναφέρει ἱστορικὰ εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ Storia d'Italia dal 1789—1814, μετὰ χάριτος δὲ διηγεῖται ὑπὸ τὸν τίτλον Narrazione di un infelice caso occorso nell'isola del Zante nel 1740, τὸ συμβάν τῆς διὰ κόπρου χρήσεως τοῦ ἐθνοσήμου τοῦ γάλλου προξένου, συμβάν ὅπερ ἀτελῶς διηγεῖται ὁ Χιώτης καὶ εὐρίσκεται γεγραμμένον καὶ εἰς τὰ ἀνέκδοτα Χρονικά τοῦ Βαρδιάνη. Τὸ ἔργον τοῦ Βόττα ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον ὁ διακεκριμένος ἰταλὸς Κάρολος Διονυσιώτης. Ὁ Βόττας συνεδέθη μετὰ τῆς ἐπτανησιακῆς ἱστορίας, διὸ συνιστῶμεν παντὶ καταγινόμενῳ εἰς τὰ ἱστορικὰ τῆς Ἐπτανήσου τὰ περιγραφόμενα ὑπὸ τοῦ Βόττα, ἅμα δὲ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἐξῆς ἔργα ἀφορώντα τὸν Βόττα καὶ δὴ τὸ πρῶτον.

Carlo Botta a Corfù. Scritti inediti per cura di Carlo Dionisiotti. Torino 1875.

— *Vita di Carlo Botta scritti da C. Dionisiotti Torino 1867,*

— *Lettere inedite di Carlo Botta, pubblicati da Paolo Pavesio. Faenza 1875.*

— *Carlo Botta e le sue opere storiche per Paolo Pavesio Firenze 1874.*

Μετὰ τὴν παρένθεσιν ταύτην ἐπανέλθομεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Μόρδου. Τὸ πόνημα τοῦτο πραγματεύεται περὶ τῆς γεωγραφίας τῆς νήσου, τῆς θερμοκρασίας, τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως, περὶ ὁσάνων μετὰ λεξικοῦ ἑλληνο-ιταλικοῦ, περὶ ἰχθύων, πτηνῶν καὶ ζώων, περὶ ἱατρῶν ἱατρικῆς καὶ νοσημάτων, ἐπὶ δὲ ἀναφέρει τὰ τῆς βιομηχανίας, τῶν τεχνῶν, καὶ τινα περὶ τῆς ἀρχαιότητος. Εἶνε ἔργον ὅπως δύποτε καλόν. Δυστυχῶς εἶνε πολὺ σύντομον, καὶ θὰ ἦτο εὐχὴς ἔργον, ἂν ἐδημοσίευσεν ὅλας τὰς παρατηρήσεις καὶ μελέτας του περὶ τῆς νήσου. Πᾶσα εὐσυνείδητος παρατήρησις ἐπὶ τῶν φυσικῶν φαινομένων τόπου τινός, συνείσφerei πολὺτιμον ἱλικὸν τῇ ἐπιστήμῃ. Δυστυχῶς παρ' ἡμῖν αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ὀλίγον μελετῶνται καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ φυσικὴ τῆς Ἑλλάδος ἱστορία εἶνε εἰσὴ εἰς τὰ σπάργματα.

Ὁ Μόρδος ἀπεβίωσε τὴν 24 Ἀπριλίου 1823.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Λόγου ποιουμένου περί τοῦ Βόττα, δέον νὰ μνημονεύσωμεν καὶ ἕτερον ἰταλὸν ἱατρὸν κατα-
γινόμενον εὐσυνειδήτως περὶ τῆς Κερκύρας, τὸν
P. M. Benza, ὅστις ἀφίκετο εἰς τὴν πρωτεύου-
σαν τοῦ Ἰονίου ὡς ἱατρός τοῦ ἀγγλοσικελικοῦ
τάγματος τῷ 1814, παρέμεινε δὲ καὶ μετὰ τὴν
διάλυσιν τοῦ τάγματος τούτου, χάριν τῆς ἱκα-
νότητος αὐτοῦ. Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἦτο καὶ ἐν τῇ
νῆσῳ ἀρχίατρος. Ἰδρυθέντος ὑπὸ τοῦ Φρειδ.
Ἀδαμ, χάριν τῶν στρατιωτῶν τῷ 1817 τοῦ
Femal Venerial hospital, ὁ Benza τὸ διηύθυνε. Ὁ
ἱκανὸς οὗτος ἱατρός ἦτο καὶ κάτοχος τῶν φυσικῶν
ἐπιστημῶν καὶ δεινὸς παρατηρητής. Εἰς
ἑξ κεφάλαια περιγράφει τὴν νῆσον καὶ τὰ
παρακείμενα νησίδια ἀγγλιστί. Αἱ παρατηρή-
σεις του εἶνε ἐπὶ τόπου, καὶ μετὰ ἐπιμελείας
περὶ τῆς γεωλογίας, πρώτον, ἔπειτα δὲ περὶ
τῶν ὑδάτων, τῆς Χλωρίδος, τῆς Φαύνης, τῆς
γεωργίας, τῶν βιοποριστικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν
βιολογικῶν ὄρων, τῶν σεισμῶν καὶ περὶ τῆς
ἱστορίας καὶ περὶ ἀρχαιολογίας τῆς νήσου. Ἐν
παραρτήματι περὶ ἀπογραφικῶν σημειώσεων νο-
σοκομείου καὶ κατάλογον τῶν ἐντόμων. Ἡ ἐρ-
γασία εἶνε σοβαρά, προϊὼν πολλῶν ἐκδρομῶν.
Ἐκ τοῦ κόπου τοῦ Benza ἐπώφελέθη ὁ Hennen
διὰ τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ Sketches of the medical
topography of the Mediterranean (Λονδῖνον 1830)
ἐνθα περιγράφεται ὑγεινολογικῶς τὸ Γιβραλτάρ,
ἡ Μελίτη καὶ τοῦ Ἰονίου αἱ νῆσοι.

Ἡ πολὺτιμος ἐργασία τοῦ Benza ἔμεινε ἀνέκ-
δοτος καὶ ὁ αἰνιγνιστὸς Ρωμανὸς κατεῖχε τὸ
χειρόγραφον. Εἰς τὸν Hennen τὰς πληροφορί-
ας εἶχεν ἀποστείλει ὁ ἴδιος Benza. Γνώσιν τοῦ
χειρογράφου παρὰ τοῦ ρηθέντος κερκυραίου ἱ-
στορικοῦ ἔλαβεν ὁ Πάρτε καὶ μνείαν εὐφημον
ποιεῖται καὶ ὑπ' ὅψιν τὸ ἔλαβε συγγράφων τὴν
περὶ Κερκυραίου μελέτην του. Ὁ Benza εἰργάσθη
ἐπὶ ἐπὶ ἔτη. Φέρει τὸ χειρόγραφον χρονολο-
γίαν 1824. Πρὸ τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κέρ-
κυραν παρέμεινε (1814—1817) ἐν τῇ φρουρᾷ
τῇ κατεχοῦσῃ τὴν Πάργαν πρὸ τῆς παραδόσεως
ταύτης τῷ Ἀλῆ Πασῇ. Ὅταν ὁ ρηθεὶς ἀρμο-
στὴς Ἀδαμ τῷ 1831 διωρίσθη κυβερνήτης τοῦ
Madras παρέλαβε καὶ τὸν ἱατρὸν Benza εἰς τὰς
Ἰνδίας. Καὶ ἐκεῖ ὁ ἱατρός ἐξηκολούθησε τὰς
γεωλογικὰς αὐτοῦ μελέτας. Δυστυχῶς μετὰ τινά
ἐτηπροσεβλήθη ὑπὸ φρενοβλαθείας, καὶ ἐπέστρεψεν
εἰς Εὐρώπην εἰς τὴν Νεάπολιν. Τὸν ἔφερον
τέλος εἰς Μελίτην, ἐνθα ἐν ὥρᾳ μανιακοῦ πα-
ροξισμοῦ καταπεσὼν ἀπὸ τριτοῦ οἰκίας ἀ-
πέθανεν. Ὁ Πάρτε ὀρθῶς λέγει ὅτι ὁ Benza ἐ-
γνώρισε τὴν νῆσον ἀσυγκρίτως βέλτιον πάντων
τῶν βραδύτερον περὶ αὐτῆς γραψάντων.

(ἀκολουθεῖ)

Σ. Δε-Βιάζης.

ΑΝΑΝΑΡΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

— Ἀνώνυμοι ἐπιστολαί. — Ὑβριστικοὶ λόγοι ἐ-
πὶ τοίχων γραφόμενοι. — Λοιδωρία πρὸς ἄνθρωπον
διερχόμενον ἐπὶ ἀμάξης, ἡ διακείμενον εἰς τρόπον,
ὥστε τὰ μὴ δύναται ν' ἀπαντήσῃ. — Αἰθαδεῖα πρὸς
ἀσθενεστέρους ἐν ἀπουσίᾳ μαρτύρων, ἡ πρὸς ὑπη-
ρέτας φοβουμένους ν' ἀπαντήσωσι, μήπως ἀπολέσω-
σι τὴν θέσιν των. — Αἰκισμοὶ πρὸς γυναῖκας ἡ παι-
δία. — Πᾶσα κατάχρησις δυνάμεως καὶ ἐξουσίας.

Μ. Ο.

Ἀγγέλματα καὶ Δημοσιεύσεις

Διηγήματα. Ἐν κομφοτάτῳ τόμῳ ἐκ σε-
λίδων 169 ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς ἐν Ἀθήναις ἡ
πρώτη σειρά τῶν διηγημάτων τοῦ εὐρωπαϊκῆν
φήμην χαίροντος εὐπαιδευτοῦ συμπολίτου μας
κ. Γρηγορίου Ξενοπούλου, τοῦ συγγραφέως τό-
σων ἀξίων πολλοῦ λόγου ἔργων καὶ τακτικοῦ τῆς
φίλης «Διὰ πλάσεως τῶν Παίδων»
συνεργάτου. Μετὰ γλαφυρότητος, ἀφελείας καὶ
ἐν γλώσσῃ ὁμαλῇ καὶ εὐλόγητῳ γεγραμμένα τὰ
διηγήματα ταῦτα, ὧν τινὰ παλαιὰ δημοσιευθέν-
τα, τέρπουσι καὶ κινεῖσι τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ
ἀναγνώστου, οἷός δὴ ποτε καὶ ἂν ἦνε οὗτος, καὶ
δικαιοῦσι πληρέστατα τὸν γεμανθὲν λόγιον κ.
Κ. Δίτεριχ, ἐσχάτως ἀποφανθέντα ὑπὲρ τοῦ συγ-
γραφέως τῶν «Διηγημάτων» κ. Γρ. Ξε-
νοπούλου ὅτι εἶνε οὗτος διηγηματογράφος λα-
ϊκός, ὀλίγους τῶν ὁποίων βεβαίως ἔχει νὰ
ἐπιδείξῃ ἡ σύγχρονος Ἑλληνικὴ διηγηματογρα-
φία.

«Ἡ Ἰρις». Ἡ ἐν Βουκουρεστίῳ ἐγκριτος
συνάδελφος «Ἰρις» εἰσῆλθε κατ' αὐτὰς εἰς
τὸ τριακοστὸν ἐβδόμον ἔτος τῆς ὑπάρξεώς της.
Εὐχόμεθα ἀποδοκοπῶν τὴν πορείαν αὐτῆς καὶ
ἐν τῷ μέλλοντι.

— Ἐξεδόθη τὸ 19 τεῦχος τῶν «Πανα-
θηναίων». Περιεχόμενα αὐτοῦ Ἰω. Πολέμη
«Σονάτα Στοῦ ἡλίου τὸ βασιλεῖμα». — Θ. Θωμο-
πούλου «Καλλιτέχναι τῆς αὔριου». — Α. Παπαδια-
μάντη «Ἡ τέχνη ἀπ' τὴν Ἀμερική». — Εὐμ. Σ.
Λυκούδη Ἀπὸ Ὀλυμπίας εἰς τὸν ἐν Φιγαλῖα να-
ὸν τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος. — Α. Μπινιέ
«Διάφοροι ἐφημερίδες». — Σ. Λοβέρδου «Ὁ Ράσκιν
καὶ ἡ Ἀγία Γρεφί». — Ἀριστ. Κοιριτίδου «Θεα-
τρικὴ ἐπιθεώρησις». Τὸ Δεκαπενθήμερον. — Γ. Κο-
στίτην (Σκίτορ, Κρινοδάκτυλος, Ὁ ὠχρὸς ἄνθρω-
πος). — Γ. Γρατζίτζη «Ὁ Μεταλλευτής». — Ι. Σεγ-
καντίνη Αὐτοπροσωπογραφία, 3 ἀπόψεις τῆς αἰ-
θοῦσης τῆς Φιγαλίας ἐν τῷ Βασιτανικῷ Μου-
σεῖῳ κτλ.

ΠΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— **Συστάσεις.** Μεγάλη προμήθεια ξυλείας, Βενετίας, Καρυντίας και Τριεστίνου ἐγένετο εἰς τὸ ἐν τῇ ὁδῷ Ἀνεξαρκτησίας ἐμπορικὸν Κατάστημα ξυλείας τοῦ ἐντίμου καὶ εὐέλπιδος νέου κ. Κωνσταντίνου Α. Παράσχη, εἰς τιμὰς ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ.

Θάνατοι. Ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς ἐν Παρίσις ἡ βαθυσέβαστος Δέσποινα Μαρία Κ. Καραπάνου, θυγάτηρ τοῦ Ἑθνικοῦ Εὐεργέτου Χρηστάκη Ζωγράφου καὶ ἀδελφὴ τῆς εὐγενεστάτης καὶ ἐριτίμου Κομήσσης Σοφίας Ἀλεξ. Σ.Κ. Ρώμα. «Αἱ Μοῦσαι» θερμότατα διχθιβάλλουσι τὰ συλλυπητήρια αὐτῶν πρὸς πάντας τοὺς ἐπὶ τῇ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ πενθοῦντας οἰκείους καὶ λοιποὺς εὐγενεῖς συγγενεῖς τῆς εἰς Κύριον μεταστάσης.

† Ἡ κοινωνία ἡμῶν ἐστερήθη κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα ἐκλεκτοῦ αὐτῆς μέλους, τοῦ εὐπατρίδου καὶ εὐγενοῦς πρεσβύτου Ἀντωνίου Δομενεγίνη, ἀποβιώσαντος αἰφνιδίως σχεδὸν ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Ὁ μεταστάς κατ' ὅλον τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον διεκρίθη καὶ λόγῳ κοινωνικῆς περιωπῆς καὶ λόγῳ ἀρετῶν, ἀξίων κατὰ πάντα τῶν συμπαθειῶν καὶ τῆς ἀγάπης, ἥς ἀπήλκυσε περὶ τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν, ἥτις ἀθρόα παρηκολούθησεν εἰς τὴν ἐσχάτην κατοικίαν τὸν σεβαστὸν νεκρὸν. Λόγον ἐπιτάφιον ἐπιτυχῶς διατρανώσαντα τὸ συγγνὸν πένθος, ὅπερ διεχύθη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν γνωρισάντων τὸν μεταστάντα, ἐξεφώνησεν ὁ παρ' ἡμῖν ἱετὴρ κ. Δ. Μινώτος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

πρὸς τοὺς φιλάτους μου συμπατριώτας.

Διὰ τὸν λίαν φιλόφρονά καὶ περιποιητικώτατον τρόπον, μεθ' οὗ ἐχαιρετίσατε τὰς κατὰ διαφόρους χρονικάς περιόδους ἐπισκέψεις μου ἐνταῦθα, ἀπείρους ὀφείλω νὰ ἐκφράσω ὑμῖν εὐχαριστίας, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπως τὸ μέγα, τὸ ζωηρόν, τὸ εὐχαιρῶν, τὸ αὐθόρμητον, ὅπερ διετρανώσατε, κατὰ τὴν πρόσφατον κεραυνοβόλον ἀσθένειάν μου, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ Σᾶς ἐκφράσω ἄπειρον καὶ ἀνεξάντλητον τὴν εὐγνωμοσύνην μου, μεθ' ἧς ἔτι μᾶλλον στενώτερον θὰ συνδέωμαι πρὸς ὑμᾶς διὰ βίου καὶ ἔσχατι.

Ὅπως Ὑμέτερος ΧΑΡ. ΡΟΥΣΣΙΑΝΟΣ.

Φίλτατέ μοι Κύριε Διευθυντὰ τῶν «Μουσῶν».

Τὴν ἐπ' ὀλίγους μῆνας φωτογραφικὴν μου περιοδείαν ἐξέλαβον τινὰς ὡς παντοτεινὴν ἀπομάκρυνσίν μου ἐκ τῆς ἀγαπητῆς Ζακύνθου, βασιζόμενοι εἰς τὰς κακοδούλους διαδόσεις κυρίου τινός. Δηλῶ διὰ τῆς παρούσης μου ὅτι ἡ περιοδεία μου παραταθῆσεται εἰσέτι μέχρι τοῦ προσεχοῦς Αὐγούστου, ὅτε πλέον θέλω ἐπανέλθαι ἐν τῷ μέσῳ προσφιλοῦς καὶ εὐγενοῦς κοινωνίας, ἥτις ἐπὶ δωδεκαετίαν ὁλόκληρον με ἐτίμησε διὰ τῆς ὑποστηρίξεώς της νὰ συνεχίσω τὸ ἔργον μου, ἔχων ὡς βάσεις τοὺς νεωτερισμούς καὶ τὰς προόδους, ἃς ἐσχάτως ἐποίησεν ἡ Χημεία ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἀμερικῇ εἰς τὸν κλάδον τοῦτον.

Δέξασθε, κύριε Διευθυντὰ, τὴν διχθεβαίωσιν τῆς πρὸς Ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ζακύνθος 23 Ἰουνίου 1901

Ὑμέτερος

Γ. Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ καὶ ΚΑΤΟΠΤΡΟΠΟΙΕΙΟΝ

«Ο ΗΛΙΟΣ»

Δ. Ι. Λοῖζου.

Τὸ μόνον ἐν Ζακύνθῳ καλλιτεχνικὸν Φωτογραφεῖον «Ο Ἥλιος» τοῦ μοναδικοῦ ζακυνθίου φωτογράφου κ. Δ. Ι. Λοῖζου πλουτισθὲν ἐσχάτως δι' ὅλους νεωτέρων μηχανημάτων καὶ ὕλικῶν τῶν καλλιτέρων Εὐρωπαϊκῶν οἰκῶν ἐργάζεται εἰς τιμὰς ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ καὶ ἀπαρμιῖλλου τέχνης. Ἐν τῷ φωτογραφεῖῳ τούτῳ εὐρίσκει τις πλουσίαν συλλογὴν διαφόρων τοπίων τῆς πόλεως, ἐξοχῆς, τῶν Στροφάδων καὶ ἄλλων μερῶν, ὅση μέρκι δὲ πλουτίζεται διὰ νέων τοιούτων ἀριστοτεχνικῶν, χάριν τῶν προσεγγιζουσῶν τοῦ Σολωμοῦ ἑορτῶν. Οἱ βουλόμενοι νὰ προμηθευθῶσι τοιαῦτα τοπία ἔκ τε τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ Ἐξωτερικοῦ δύνανται ν' ἀπευθύνωνται εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ ἀνωτέρω Φωτογραφεῖον, εἴτε καὶ πρὸς τὸν ἔμπορον κ. Σέργ. Μπαχώμην ἐνταῦθα, εἴτε καὶ πρὸς ἡμᾶς,

Ἑταιρία Οἰνοποιίας καὶ Γεωργικῆς Βιομηχανίας

πρῶην Ζάνου Ρῶς καὶ Σ.ας.

Ἀντιπρόσωπος ἐν Ζακύνθῳ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Μ. ΝΟΜΙΚΟΣ.

Εἰς τὸ λαμπρὸν Ζυθοπωλεῖον τοῦ εὐπολήπτου, περιποιητικώτατου καὶ λίαν φιλοτίμου συμπολίτου μας κ. Δημητρίου Μ. Νομικοῦ ἔφθασαν κατ' αὐτὰς τὰ εὐγευστώτατα καὶ τερψιλαρόγγια καπνὰ καὶ σιγαρέτα τῆς ἀνωτέρω βιομηχανικῆς Ἑταιρίας καὶ πωλοῦνται εἰς τὰς κάτωθι τιμὰς :

Καπνὸς τῶν 10 δραμίων χονδροκομμένος λεπτὰ 40

» » » » » 45

» » » » » 50

Σιγαρέτα στρογγυλὰ τῶν 10 δραμίων » 55

» πλακὲ » » » 60

» στρογγυλὰ » » » 62

» πλακὲ » » » 65

» στρογγυλὰ » » » 65

Τρέξατε ἐφάπαξ, δοκιμάσατε καὶ βεβαιώμεν ὅτι θὰ εὕρητε ταῦτα ἀνώτερα πάσης διαφημίσεως.

Ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ Ζυθοπωλεῖον πωλοῦνται ΠΟΥΡΑ ἀρίστης ποιότητος εἰς μετάλλινὰ κυτὰ περιέχοντα δέκα κατοικίδια, πρὸς λεπτὰ 20 ἑκαστον, χονδρικῶς δὲ ἑκάστον 1,60.

ΤΥΠΟΙΣ Ν. Σ. ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ